

Udkast til referat for skovrådsmøde d. 28 april 2021

Tid og sted: d. 28. april 2021 kl. 10.00-13.00, virtuelt møde på Skype

Deltagere

Carsten With Thygesen	(Formand)
Niels Otto Lundstedt	Dansk Skovforening
Tanja Blindbæk Olsen	Dansk Skovforening
Christian Holck	Landbrug & Fødevarer
Henrik Skibsted Jakobsen	Junckers
Henrik Wejdling	Dansk Ornitologisk Forening
Vivian Kvist Johannsen	IGN, Københavns Universitet
Sofie Tind Nielsen	WWF
Michael Glud	HedeDanmark
Jacob Heilmann-Clausen	CMEC, Københavns Universitet
Lisbet Christoffersen	Verdens Skove
Kristian Gernow	DDS
Tine Skafté Nielsen	Danmarks Naturfredningsforening
Johan Husfeldt, Friluftsrådet (stedfortræder for Sara Wæver)	Friluftsrådet

Afbud:

Troels Garde Rasmussen	Kommunernes Landsforening
Jesper Fredshavn	DCE

Fra sekretariatet deltog:

Charlotte Brøndum	Miljøministeriets departement
Christian Lundmark Jensen	Miljøministeriets departement
Sophia Brødegaard Blitz	Miljøministeriets departement

Styrelsesrepræsentanter og oplægsholdere

Rikke Reumert Schaltz	Miljøstyrelsen
Pernille Karlog	Miljøstyrelsen
Alexander Lindskov	Landbrugsstyrelsen
Simone Le Ray	Landbrugsstyrelsen

1. Velkomst

Formanden, Carsten With Thygesen, bød velkommen til alle, særligt til de nye medlemmer, der var udpeget siden Skovrådets seneste møde i juni 2020. Han orienterede om, at Skovrådet nu havde fået forlænget sit mandat til udløbet af 2021 og så frem til samarbejdet. Han oplyste, at han havde modtaget svar fra miljøministeren på brevet fra Vildtforvaltningsrådets og Skovrådets formænd om rådernes arbejde og snitflader til det kommende biodiversitetsråd. Han havde med glæde noteret sig, at ministeren i sit svar havde anerkendt Skovrådets og Vildtforvaltningsrådets konstruktive indsatser og ministeren så frem til at kunne modtage råd og eventuelle andre udtalelser eller anbefalinger fra såvel Skovrådet og Vildtforvaltningsrådet som det kommende Biodiversitetsråd. En oversigt over medlemmerne med fotos og baggrundsinfo blev samtidig rundsendt og erstattede dermed en bordrunde-præsentation.

2. Godkendelse af dagsorden

(Til godkendelse)

Det udsendte forslag til dagsorden blev godkendt uden ændringer.

3. Godkendelse af referat fra mødet den 24. juni 2020

(Til godkendelse)

Formanden bemærkede at udkastet til referat fra seneste møde var udsendt beklageligt sent. Der var ikke yderligere bemærkninger til referatets indhold, som herefter blev endeligt godkendt.

Kristian Gernow (DDS) var enig i den sene fremkomst af referatet og pointerede, at det var et kritikpunkt, der havde været rejst før. Han så dette og den lange tid, der var gået siden sidste møde, som udtryk for en lav prioritering af Skovrådets arbejde, hvilket han fandt beklageligt.

Formanden understregede, at hurtigere fremkomst af referatet ville blive prioriteret højt.

4. Kort nyt på skovområdet i MIM

(Til orientering)

Charlotte Brøndum (MIM) orienterede om to af Miljøministeriets aktuelle sager, hvor skovene har en central rolle: Natur- og biodiversitetspakken (NBP) og loven om klimaskovfonden.

Michael Glud (HedeDanmark) betonedede vigtigheden af en ordentlig inddragelse af lokalbefolkningen ved udlæg af naturnationalparker. Hans indtryk var, at lokalbefolkningen ofte føler sig for lidt inddraget, føler sig overhørt og kan være frustrerede, fx over højere hegn som vanskeliggør friluftsliv.

Jacob Heilmann Clausen (CMEC) og Lisbet Christoffersen (Verdens Skove) tilsluttede sig ovenstående synspunkt og Lisbet Christoffersen (Verdens Skove) fremhævede samtidig, at der også er eksempler på, at lokalbefolkningen er glad for det arbejde, der foregår.

Tanja Blindbæk Olsen (DS) spurgte nærmere ind til processen for inddragelse af lokalbefolkningen, herunder hvem der inviteres til at deltage i de lokale grupper og hvordan de bliver nedsat.

Charlotte Brøndum (MIM) oplyste, at der har været tilstræbt en inddragende proces, hvor såvel lokalbefolkning, brugergrupper og forskergrupper inddrages. Hun oplyste, at der vil komme en konference om de næste 10 naturnationalparker. Der er imidlertid også potentiale for, at kommunale og private arealer kan indgå helt eller delvist i fremtidige naturnationalparker. Miljøministeriet vil derfor se på mulighederne for på et senere tidspunkt at skabe et retligt grundlag for etablering af naturnationalparker på kommunale og private arealer.

Henrik Skibsted Jakobsen (Junckers) fandt, at der er behov for en bedre registrering af eksisterende naturværdier, og at den aktuelle mangel på tilstrækkelig registrering vanskeliggør arbejdet med at fremme biodiversiteten i skovene.

5. Kort nyt på skovområdet i FVM *(til orientering)*

Alexander Lindskov (LBST) orienterede om status og planer for tilskudsordningerne til privat skovrejsning og skov med biodiversitetsformål. Et gennemgående fokus er, at det skal være nemt, enkelt og til tiden. Han gennemgik en præsentation, der er udsendt til medlemmerne sammen med referatet.

Henrik Wejdling (DOF) efterlyste en mere holistisk tilgang til støttevilkårene. Han spurgte i forhold til skovrejsningsordningen, om de muligheder for biodiversitetsfremmende vilkår, der blev peget på i en nylig DCA-rapport¹, var indgået i overvejelserne.

Alexander Lindskov (LBST) oplyste, at mulighederne indgik i overvejelserne bag den kommende CAP-reform, og at flere af ideerne også havde inspireret til udformning af ordningen for 2021. Han tilføjede, at det samme gjorde sig gældende med Skovrådets anbefalinger til fremme af skovrejsning som klimavirkemiddel.

Jacob Heilmann Clausen (CMEC) anførte, at der var inspiration at hente i IFRO-projektet "Sincere forests".

Tanja Blindbæk Olsen (DS) fandt også, at Sincere-projektet havde relevans, og pegede på, at Miljøstyrelsen har deltaget i forhold til tilskudsordningen for urørt skov. Samtidig fremhævede hun vigtigheden af, at der kommer mere fart på ift. udbetaling af tilskudspengene. Ellers så hun en risiko for, at lodsejerne falder fra.

Micheal Glud (HedeDanmark) påpegede, at den nuværende skovrejsningsordning er fokuseret på kvælstof, og at der behov for justeringer for i højere grad også at kunne tilgodese klimahensyn. Han spurgte om der er fokus på det.

Simone Le Ray (FVM) oplyste, at der i Fødevareministeriet er fokus på det på embedsmandsniveau.

Lisbet Christoffersen (Verdens Skove) efterlyste bedre muligheder for også at kunne fremme ekstensiv skovrejsning med lavere plantetal og mere naturlig tilgroning.

Michal Glud (HedeDanmark) og Kristian Gernow (DDS) fandt også, at det kunne være en god ide at give bedre mulighed for at fremme naturlig tilgroning. Ikke overalt, men på egnede steder med nærliggende frøkilder.

Henrik Skibsted Jakobsen (Junckers) mindede om træindustriernes behov for råtræ. De store udlæg med urørt skov reducerer udbuddet, og det bør være muligt at kompensere for dette via skovrejsning, sagde han. Han påpegede også, at de største klimagevinster opnås med effektiv skovrejsning med høj vækst og højt CO₂-optag.

¹ Biodiversitetsvirkemidler på danske landbrugs- og skovrejsningsarealer. DCA Rapport nr. 178, november 2020.

Vivian Kvist Johannsen (IGN) efterlyste større fokus på landskabselementet og foreslog, at hensyn hertil medtages i en kommende revision af ordningen.

Formanden oplyste ud fra egne erfaringer, at der, i modsætning til tidligere, i dag er stort fokus på landskabshensyn ved skovrejsning i Storbritannien.

Alexander Lindskov (LBST) takkede for de mange input og sluttede af med også at kvittere for Skovrådets anbefalinger om skovrejsning fra 2020. De bruges meget under tilrettelæggelse af ordningen, oplyste han.

Formanden rundede punktet af ved at takke for gennemgangen af tilskudsordningerne og kvittere for det positive budskab om, at Skovrådets anbefalinger blev benyttet i tilrettelæggelsen af støtteordninger.

6. Skovens udvikling – Skovstatistik 2019

(til orientering og foreløbig drøftelse)

Vivan Kvist Johansen (IGN) præsenterede tal og grafer fra den seneste skovstatistik, Skovstatistik 2019, som udkom i december 2020. Hun viste eksempler på status og udvikling for de seks kriterier for bæredygtig skovdrift, som både skovstatistikken og det nationale skovprogram bygger på: 1) Skovressurser og kulstoflagre, 2) Skovsundhed, 3) Skovens produktion, 4) Biologisk mangfoldighed, 5) Skovens beskyttende funktioner og 6) Skovens samfundsøkonomiske funktioner. Præsentationen ville blive eftersendt til rådets medlemmer.

Tanja Blindbæk Olsen (DS) spurgte til sammenhængen mellem faktisk udvikling og prognoser, fx over kulstoflagrenes udvikling. Hun henviste til den seneste basisfremskrivning, BF21, der prognosticerer et fald i skovens kulstoflager frem mod 2030, mens lageret hidtil har været stigende i henhold til skovstatistikken.

Vivian Kvist Johansen (IGN) oplyste, at basisfremskrivningen var baseret på den nationale CO₂-regnskabsplan for skove, som i henhold til EU-reglerne anvender 2000-2009 som basisperiode. Hun bekræftede, at BF21 fremskriver et fald i skovens kulstofpulje, men pointerede, at det var et relativt lille fald set i forhold til skovens samlede kulstofpulje.

Christian Lundmark Jensen (MIM) oplyste, at det er planlagt til basisfremskrivning 2022 (BF22), at der udarbejdes en ny skovfremskrivning, som er baseret på skovens udvikling i de seneste år, og hvor der også kan indregnes effekten af nye politikker på skovområdet, som ikke er indregnet i BF21.

Lisbet Christoffersen (Verdens Skove) mindede om, at hugststatistikken ikke omfatter alt dansk energitræ. Hun pegede på, at der også udnyttes en del fra områder uden for fredskov, herunder til biobrændsel.

Carsten With Thygesen (formanden) takkede for gennemgangen og spurgte om der var nogen, der havde ønsker til særlige temaer, der eventuelt kunne blive yderligere belyst og drøftet på et efterfølgende møde.

Henrik Skibsted Jakobsen (Junckers) foreslog, at udviklingen i skovarealet kunne indgå under de kommende drøftelser relateret til punkt 8 (fremme af bæredygtig træproduktion).

Carsten With Thygesen (formanden) fremhævede efterspørgslen på træ versus produktionspotentialet og linket til klimaproblematikken som et muligt tema, og gerne som en del af drøftelserne vedr. punkt 8.

Afslutningsvist opfordrede han medlemmerne til at orientere sekretariatet, hvis de efter mødet skulle komme i tanke om særlige temaer, som de ønsker at Skovrådet behandler mere indgående på et kommende møde.

7. Ydelsesaftale Skov og landskab

(til orientering og foreløbig drøftelse)

Vivan Kvist Johannsen (IGN) orienterede om planerne for den kommende workshop om "Ydelsesaftale Skov og landskab". Den finder sted 3. juni 2021. Alle Skovrådets medlemmer vil være blandt de inviterede, ligesom i de to foregående års tilsvarende workshop. Workshoppen har til formål at give lejlighed til interessent-input forud for fastlæggelse af det kommende års prioriteringer inden for ydelsesaftalen. Mere detaljeret oversigt over program og temaer vil fremgå af den kommende invitation.

Jacob Heilmann Clausen (CMEC) spurgte til muligheden for en tættere inddragelse af andre forskningsmiljøer, herunder på Københavns Universitet.

Rikke Reumert Schaltz (MST) oplyste, at eventuelle input om mulighederne for at styrke samarbejde mellem forskningsmiljøer kan indgå i workshoppen. Hun udtrykte håb om stort fremmøde blandt Skovrådets medlemmer og appellerede samtidig til, at der under workshoppen vil være fokus på, hvordan resurserne prioriteres inden for de givne finansielle rammer.

8. Fremme af bæredygtig træproduktion – muligt tema for Skovrådet i 2021

(til orientering og foreløbig drøftelse)

Carsten With Thygesen (formanden) gennemgik det udsendte bilagsmateriale. Han præciserede, at det foreslåede tema for skovrådsdrøftelser var "mulighederne for at fremme en bæredygtig dansk træproduktion som bidrag til den grønne omstilling". Han pegede på, at forbruget af træ i byggeriet aktuelt er stort og ligeså afsætningen af konstruktionstræ. Han så det som en vigtig opgave for Skovrådet at belyse, hvordan skovbruget kan bidrage til at dække behovet. Han inviterede til en drøftelse af forslaget.

Niels Otto Lundstedt (DS) støttede forslaget. Han fremhævede betydningen af, at skovbruget bidrager til det moderne biobaserede samfund, til klimanytten, til industriens bæredygtige råvareforsyninger og til skabelsen af grønne arbejdspladser. Han fremhævede også skovlovens betydning for erhvervet og vigtigheden af at bevare den som en selvstændig lov.

Charlotte Brøndum (MIM) oplyste, at natur- og biodiversitetspakken, herunder større udlæg af urørt skov, forventes at reducere udbuddet af træ fra de certificerede statsskove og give tilsvarende større efterspørgsel på træ fra de private skove.

Micheal Glud (HedeDanmark) fremhævede, at skovrejsning er et godt middel til at øge udbuddet af bæredygtigt træ på længere sigt, men at det største potentiale ligger i de eksisterende skove, både på kortere og længere sigt.

Henrik Skibsted Jakobsen (Junckers) understregede, at industrien har brug for dokumenterbart bæredygtigt træ, i praksis certificeret træ. Han forudså øget import af træ til DK som følge af øgede udlæg af urørt skov i Danmark.

Henrik Wejdling (DOF) og Lisbet Christoffersen (Verdens Skove) støttede indsatser for bedre dokumentation af bæredygtigt træ og advarede samtidig imod greenwashing.

Johan Husfeldt (Friluftsrådet) støttede, at Skovrådet arbejder videre med foreslåede tema. Han fremhævede behovet for at beskytte og bevare eksisterende natur og for at få nye skovområder. Adgang til områderne er et vigtigt aspekt i bæredygtigheden, sagde han.

Tine Skaft Nielsen (DN) hilste det foreslåede tema velkomment og appellerede til, at bæredygtigheden ses i et bredt perspektiv. Det vil være godt at fremme certificering af skovene, sagde hun.

Sofie Tind Nielsen (WWF) efterlyste øgede indsatser for at sikre dokumentation for bæredygtigt træ, fx via certificering. Hun fremhævede, at en paragraf 25-kortlægning efter skovloven vil være en god understøttende indsats. Hun så også et behov for øget fokus på mindre skove; det bør også være muligt for dem at dokumentere bæredygtigt træ på omkostningseffektiv vis, sagde hun.

Jacob Heilmann Clausen (CMEC) påpegede, at klimahensyn og fokus på løbende CO₂-optag i skovene via øget brug af nåltræ kunne have uønskede effekter for biodiversiteten. Han støttede, at bæredygtig træproduktion opfattes bredt, så også naturhensyn vejer tungt.

Kristian Gernow (DDS) støttede også det valgte tema. Han ønskede fokus rettet imod de eksisterende skove, da Skovrådet sidste år havde haft særlig fokus på skovrejsning. Han fremhævede behovet for at finde løsninger, hvor også de små skove kan blive certificeret. Han mindede til inspiration om, at der tidligere har været givet tilskud til rådgivning, som er særligt møntet på mindre skovejendomme.

Vivian Kvist Johannsen (IGN) støttede temaet. Hun pegede på, at også forskning og udvikling kan understøtte certificering og foreslog, at der også kom fokus på trækæderne: brug, genbrug, afbrænding.

Micheal Glud (HedeDanmark) fremhævede, at effektiv udnyttelse af træresurserne også er vigtigt. Hvordan kan vi øge produktiviteten i skoven og kvaliteten af produkterne; også det bør der ses på, sagde han.

Sofie Tind Nielsen (WWF) pegede på, at der er sket en udvikling inden for certificering, som gør det lettere for grupper af mindre skovejendomme at opnå certificering.

Tanja Blindbæk Olsen (DS) tilsluttede sig, at der kom mere fokus på, hvordan certificering kan fremmes. Hun pegede på en paragraf 25-kortlægning efter skovloven som en god mulighed.

Christian Holck (L&F) støttede også forslaget til tema. Han fremhævede værdien af en holistisk tilgang til bæredygtighed og en bred interessentinddragelse.

Niels Otto Lundstedt (DS) fremhævede betydningen af økonomi og arbejdspladser. Denne tilgang er vigtig at holde fast i. Der skal kunne tjenes penge på at sælge træ, hvis skovejerne skal engageres.

Henrik Skibsted Jakobsen (Junckers) henledte opmærksomheden på en ny bog om mulighederne for at fremme og integrere hensyntagen til biodiversitet under aktiv skovdrift.

Jacob Heilmann Clausen (CMEC) oplyste, at bogen kan erhverves for 120 kr, og at den er blevet taget godt imod hos erhvervet.

Carsten With Thygesen (formanden) konstaterede, at der var bred opbakning til det foreslåede tema for 2021. Han tolkede den brede opbakning til forslaget som en indikation på, at der også er villighed i Skovrådet til at lægge tid og kræfter i det videre arbejde med temaet. Han pegede på underudvalg som en mulig løsning, som også tidligere har fungeret godt i Skovrådet. Han tilkendegav, at han sammen med

sekretariatet vil komme med forslag til proces for den videre tilrettelæggelse af arbejdet på næste møde ultimo juni.

9. Evaluering af mødet

(til drøftelse)

Formanden spurgte til feedback til mødet, og konstaterede stor tilfredshed – og samtidig et stort ønske om snart igen at kunne mødes fysisk.

Tanja Blindbæk Olsen (DS) spurgte til proceduren for valg af dagsordenspunkter, og gav udtryk for at det kunne være interessant at have et punkt om implementering af VE-direktivet på næste møde

Formanden svarede, at alle medlemmer har en stående invitation til at foreslå kommende emner til drøftelse. De, der måtte have ønsker, kan rette henvendelse til sekretariatet herom. Han rundede af og takkede for et godt møde.

UDKAST